

علی‌مسیری

جنسیت و امور جنسی یکی از مسائل مهم و مورد بحث، روانشناسان، روانکاران، مربیان جرم شناسان و دیگر صاحب‌نظران در باره مسائل انسانی است. نظرات در باره رشد دادن، تتعديل و احیاناً "سرکوب کردن آن بسیارو کاملاً متنایین است.

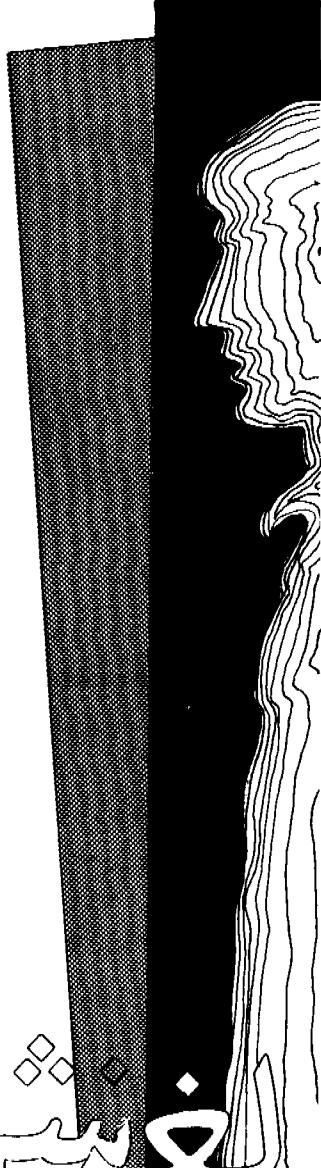
طرفداران مکتب تحلیل روحی و روانکارانی چون فروید راجع به قدرت آن غلو کرده و مقام آن را در بین دیگر غرائز و انگیزه‌ها اول دانسته‌اند در حالیکه گروهی دیگر از روانکاران، بخصوص روانشناسان اجتماعی معتقدند که آن از قدرت فوق العاده‌ای برخوردار نیست، بعلت ارضای دیررس و فاصله دارش بنظر فوق العاده می‌رسد. مساله‌جنس و جنسیت میتواند از عالیترین نمودارهای ذوقی و هنری بشر باشد و موجبات رشد و اعتلای آدمی را فراهم آورد و یا برعکس پلیدترین زمینه را برای سقوط و انحطاط انسانی فراهم آورد. مساله لغزش‌های جنسی از مسائل نفرت انگیز و منوع جامعه‌هast و حل مسائل آن از سباحت غامض روانشناسی و حتی برای عده‌ای دارای صورت معماست.

دیدگاه‌ها در باره اعمال غریزه

اصل وجود غریزه جای انکار نیست، و اینکه این غریزه در مراحل مختلفی از حیات تجلیاتی دارد و تمنباشی را موجب می‌شود باز هم در باره آن جای بحث و سخنی نیست. اما اینکه در طریقه اعمالش چه منشی و شیوه‌ای اتخاذ شود نظرات مختلف و کلاً در سه دسته قابل بررسی است:

کودکان و حوانان

حیاتی
غیرحیاتی

خود و دیگران عیبی ندارد.

کودک اجازه دارد با آلت تناسلی خود بازی کند، هم چنانکه با مدفع خود بازی میکند. حتی جلوی بازی با مدفع را نباید گرفت. و برای اینکه بجهه از مدفع بخشش نباید و به آن راغب باشد لازم است مقداری شن و گل و رنگ قهوه ای را با آب خمیر کرده (به شکل مدفع در آورده) و در اختیارش بگذارید تا با آن بازی کند و انس گیرد (دکتر حیم جینوت کتاب روابط والدین و فرزندان

ص ۱۸۱)

آری، این است اندیشه جنسی در دنیای غرب و تاءسف در این است که دانشمندان وطنی شاگردان همان اساتید همان مژخرفات را بلغور کرده و تحويل مردم مسلمان کشور خود میدهند.

اعتراض به آموزش جنسی

آنها هم چنان معتقدند که ضروری است آموزش جنسی در مدارس و کلاسها و حتی در خانواده صورت گیرد. پدر و مادر و دختر و پسر با هم به حمام بروند و لخت شوند و اگر کودک از اعضای بدن سوالاتی داشت با کمال مهربانی به آنها بگویند. و البته یاد آور شوند که فعلاً لازم نیست تو روابط جنسی داشته باشی !! بگذار برای بعد !! و کودک هم حتماً قبول خواهد کرد !!

آری، ما بسیاری از نویسندگان غربی و شاگردان شرقی شان را میشناسیم که در کمال خیرخواهی برای کودکان دل میسوزانند که چرا باید

۱- نظری که در باره منع و کنترل کامل آن سخن دارد و اصولاً "امر جنسی را امری بلید و زشت میشمارد و قدوسیت انسان را در سایه ترک غریزه میداند. توصیه این است که حتی طالبان پاکی و نیکی تن به ازدواج ندهند و برای همیشه مجرد و عزب بمانند.

۲- نظری که قائل بتعذیل غریزه و جلوگیری از بر دادن آن است و معتقد است که آزادیها در این رابطه باید مشروط و مقید باشند و اسلام طرفدار این طرز فکر است.

۳- و بالاخره نظر سومی که قائل به آزادی بی-بند و بار آن است و میگوید آدمی هرگونه ای که خواست آن را اعمال کند از آن بابت که نیاز جنسی همانند نیاز دفع فضولات است. زمان و قید و بندی را نمیبیند.

دلایل طرفداران آزادی مطلق :

آنها معتقدند که منع افراد، بوبیه کودکان از اعمال بی-بند و بار غریزه سبب میشود که آدمی از رشد کامل شخصیت محروم بماند. همچنین شیگویند عدم وجود روابط در دوران کودکی، نوجوانی و جوانی سبب خواهد شد که آنها در ایقای نقش همسری کوتاه بیایند. پسر در آینده نتواند شوهری کند و دختر نتواند همسری نماید !!

کودکان ذاتاً "خواستار روابط جنسی با والدین خویشند !! دختر رقیب مادر در برابر پدر است و پسر رقیب پدر در قبال مادر !! برای حیران عقده ادیپ یا الکترا، یا اخگری ضروری است روابط آزاد باشد ... دستکاری فرزندان با خود، روابط ناباب با

عین خواسته آنهاست .

حاصل این اندیشه

بررسی های روز نشان میدهدند در هر جا که این اندیشه و تصور کسترش یافت لغزش‌های جنسی و انحرافات و در نتیجه درجه تزلزل خانواده و فرار از مسئولیت مشترک به اوج رسید ما امروز با دنیائی مواجهیم که آلودگی جنسی آن کودکان خردسال ما راهم گرفته و به کفته ماکارنکو تنها دختری ۱۴ ساله در شوروی بیش از ۴۳ مرد را به بیماری جنسی مبتلا کرده است . تأمل و دقت در سرکذشت اقوام و ملل نشان میدهد که انحراف جنسی و از آن مهمتر بیماریهای مقابله‌ی بسی شایعتر از آن است که حدس زده میشود و با همه تلاشی که در ریشه‌کن کردن آن بعمل میاید باز هم هنوز جای بحث وجود دارد .

لغزش جنسی در جوامع عربی به جائی رسیده است که در یک نمونه کیری آماری حدود یک‌سوم کودکان کمتر از ده‌سال آلودگی جنسی داشتماند و حتی نیمی از این عده با جنس مخالف رابطه داشته اند در حالیکه لغزشها اغلب دور از چشم بلیس است .

طرز فکر ما

طرز فکر و موضع ما در رابطه با جنس هم از لحاظ شرع و هم از لحاظ عرف کاملاً "متفاوت با اندیشه غرب است . ما وجود شرم و آزمودن را در زمینه جنسی اصلی میدانیم با آزادی بی-بند و بار در زمینه جنس کاملاً "مخالفیم و

بخشی از اعضای بدن آنها برای شان ناساخته و وظائف آنها نامعلوم باشد؟!! حتی والدین را سرزنش میکنند که چرا این مسائل را به کودک نمی آموزند؟ و چرا به اطفال معصوم؟!! در این زمینه آموزش نمیدهدند؟ گمان شان این است که این کودکان بعده" که ازدواج کردند در حجله دچار حیرت و سرگردانی خواهند شد و کلی زندگی شان بر فنا است !!

بعض روایتیهای آنها

آری، اینها گمان دارند که زندگی یعنی جنس و دیگر هیچ، غریزه باید ارضا شود ، بهر صورت و گونه ای که باشد عیبی ندارد . قائل به وجود شرم جنسی نیستند و با اینکه اسم آنرا نمی‌آورند در عمل به کمونیسم جنسی معتقدند و بنظر ما اغلب اینان بیمارند، آلوده و فاسدند خود دچار هرزگی و عقده‌اند و یا لاقل دوستی خاله خرسه دارند و دنیای کودکان را از هم اکنون تیره میخواهند، حتی برخی از آنها نوشته اند برای اینکه شرم جنسی از بین برود به آنها الکل بنوشانید نا بر موانع جنسی پیروز شوند !

برخی از اینان که خود را از خدا هم ملاسر میدانند (البته بشرطی که خدا را قبول داشته باشند) پیشنهاد میکنند که مدارس در تمام مراحل تحصیلی مختلط باشد تا کودکان و نوجوانان علا"با هم انس بگیرند و راه و روش زندگی مشترک را بیاموزند . از هرج و مرچ جنسی باکی ندارند و اگر در این آزادی خانواده

– ثالثاً "عواملی که در سر راه فرزندان و عامل لغزش آنهاست بشناسند و برای سلامت و حفظ عفت نسل خردسال بکوشند .

ما در این راه سعی کرده‌ایم تا حدود امکان راه حل‌هایی عرضه و ارائه کنیم و با ضوابط و اصول علمی بحث خود را هماهنگ سازیم . البته میدانیم که غربیان در کتب خود راه حلی برای رفع این خطرات و لغزشها ارائه نداده‌اند از آن بابت که روابط آزاد جنسی و آنچه که‌ما لغزش بحساب می‌آوریم آنها لغزش نمی‌دانند . منابع ما در این بررسی همان کتب غربیان است . اما در آنچه که مربوط به موضوع‌گیری ، ارائه راه حل ، رفع دشواری‌ها و معایب است سعی کرده‌ایم از منابع اسلامی و یا از کتبی که اندیشه صاحبان شان به طرز فکر اسلام در این رابطه است مدد کیریم .

در نگارش و ارائه تحقیق

ما نیکو میدانیم که عرضه و ارائه مباحثی در این زمینه ، با رعایت حنبه‌های اسلامی ، آنهم برای تحسین بار که به زیان علمی روز عرضه می‌شود کاری آسان و بی دغدغه نیست . ولی در عین حال با ابتکال به الطاف و عنایت خداوند و با مددکری از ارواح طبیه حضرات معصومان که چشم به راه عملکرد نسل مومن و پرجمدار اسلامند سعی خواهم کرد که با بدآموزیها در ضمن نکارش به انحراف دامن زننم و خفگاسی را که این اثر را مطالعه می‌کنند سی جهت بیدار نسازم و البته در این راه دعا کردم و از خدا مدد خواستم .

بقیه در صفحه ۴۸

خلاف فروید از پیشرفت کودک در زمینه جنسی استقبال نمی‌کیم ، ماسعی داریم حقایق مربوط به غریزه جنسی را بموقع وارد زندگی آدمی کنیم و خفته را بموضع بیدار نسازیم ، برای اعمال غریزه ضوابط شرعی و شرط سنی و بلوغ عقلی فائقیم ، میخواهیم که تمدنیات جنسی در قالب رنا شوئی مشروع در آید و نیکو مهار شود . ما هم فائقیم که تربیت جنسی باید باشد ولی غرض ما از تربیت پرورش و تعدیل وجهت دهی است نه پردادن و اوج دادن . غریزه جنسی را مهم میدانیم ولی نه بگونه‌ای که همه مسائل و امور از ذوقیات و هنر و اخلاق و مذهب و ادبیات و فلسفه را در کرو آن بدانیم . ما هم بحث در باره آن را ضروری میدانیم ولی حاضر نیستیم خلاف عفت عمومی طرح شود . طرح بیمورد و بیموقع آن ، عدم کنترل مسائل و مباحث آن را در باره کودکان عامل بدینختی طفل به حساب می‌آوریم .

کار ما در این بررسی

کاری که ما در این سری از بحث‌ها انجام داده ایم بررسی کوتاه و کذرائی است بر مسائل جنسی کودکان و نوجوانان که مبتلا به بسیاری از خانواده‌ها و اولیای مدارس است . عرض و مقصود ما در این بررسی اینست که :
– اولاً "چهره قابل فهمی از صور مختلفه لغزش‌های جنسی در زندگی کودک و نوجوان ارائه شود .
– ثانیاً" برای بدران و مادران هشداری باشد که بتوانند از انحرافات فرزندان خود سر در آورند و به موقع از لغزش‌شان جلوگیر باشند .

پاره خانه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتاب جامع علوم انتقالی ارتتأسیس مدرسه‌ی دارالفنون در سال ۱۲۶۸ هجری قمری، لفظ مدرسه به‌امانکشی که

طلب علوم دینی در آن‌ها به تحصیل اشتغال داشتند اطلاق می‌شد و عبارت بود از حیاطی

بزرگ با ساختمان‌هایی یک یادو طبقه که اکثراً نیز ضمیمه‌ی یکی از مساجد بود و چندایوان

داشت که محل برگزاری جلسات درس و بحث محسوب می‌شد و نیز حجراتی که طلاق در آن‌ها

سکونت داشتند و معلمین چنین مدارسی نیز

"مدرس" نامیده‌می‌شدند و صرف و نحوفارسی و

عربی، فقه، اصول، بیان، معانی، حکمت و

شرعیات جز و مسائلی بود که تدریس می‌شد. برای

تأسیس

ن خسنه‌ئین مدارس

جدید در ایران

را تدریس میکردند و افزون بر اینهمه، مکتبدار خود را ملزم میدانست شاگردان و محصلان را با معارف دینی و مذهبی نیز آشنا سازد و به همین جهت همه روزه مسائل دینی از اصول و فروع - دین گرفته تا طهارت، نجاست، وضو، نماز، مقدمات... را بادانش آموزان در میان می گذاشت و هر روز عصر و بعد از اتمام درس آنان را تشویق به وضو گرفتن و اقامه نماز به طور اجماع میکرد.

مکتب خانه معمولاً "بخشی از خانه مکتبدار" بود که در بیشتر موارد زیرزمینی نیز داشت که معلم مکتب خانه برای تنبیه کودکان تنبل و بازیکوش از آن استفاده میکرد و کودکانی را که حاضر نمیشدند درسشان را کامل حفظ کنند یا بی نظم بودند و مرتكب کارهای خلاف ادب و اخلاق میشدند به نسبت شدت جرمشان مدتی در این زیرزمین که در عرف مکتبداری و نیز نزد دانش آموزان و اولیا بشان به "سیاهچال" شهرت داشت حبس می کرد.

اثانیه‌ی اناق مکتب یا در واقع همان کلاس درس از یک دست نعد با یک میانغوش قالی و گاهی حصیر و بوریا تجاوز نمیکرد و در بالای اناق جایی برای نشستن ملاوجوود داشت که مفروش با یک تخته پوست یا پتو بود و میز کوچکی نیز در جلوی ملا قرار میگرفت و جز این، بنا به روایت "جهفر شهری" که خود از آموزش دیدگان مکتب خانه های قدیم است: پهلوی دست مکتبدار همیشه دو ترکه وجود داشت، یکی کوتاه برای بچه هایی که پای میزبودند و دیگری بلند که برای تنبیه بچه های دور از دسترس به کار میرفت و چوب و فلک و کنک جزء لاینگک تعليم و تربیت بود که در هیچ صورتی تعدیل و تعطیل

دانش آموختگان اینگونه مدارس، انتهای تحصیلات زمانی بود که "مدرس" کمال معلومات ایشان را تصدیق میکرد و مجتهد یافقیه وقت به تدقیق و تعمیق و آزمایش آنان می پرداخت و ورقه‌ی اجتهاد به آنان می داد و از جانب خود درمسایل شرعی، دادن حکم و فرمان، قبول الهی نظیر خمس و زکات و سهم امام و رد مظالم ... به آنان وکالت می داد.

زیر بنای آموزش طلاق طلاق اینگونه مدارس، معمولاً فارغ التحصیلان مکتب خانه ها بودند و در اماکنی که به "مکتبخانه" شهرت داشت هر کودکی در صورت تعایل خانوادها میتوانست به تحصیل پردازد اینگونه مکتب خانهها به دوسته عمومی و خصوصی تقسیم میشد و هر یک از آنها نیز وضعیت، شیوه‌ی تدریس و شهریه‌ی خاصی داشت. دسته‌ی اول مکتب خانهها مختص فرزندان اعیان و اشراف و رجال کشوری و لشکری بود که ماهیانه ده قران هم شهریه میگرفتند و دسته‌ی دوم مکتب خانه‌ای عمومی بود که تقریباً فرزندان تمام خانواده‌ها حق تحصیل در آنها را داشتند و به نسبت معروفیت و شهرتشان از ماهی پنج قران تا دو قران شهریه دریافت میداشتند و مکتبدارها که معمولاً "آخوند" یا ملای محله نیز بودند بعد از آموختن الفبا و مختصی عمه جزء به کودکان آنان را برای خوشنویسی تعليم میدادند و در سالهای بعد ابتدا جامع المقدمات را که خود شامل چندین کتاب بود و نیز شرح سیوطی، الفیه، شرح نظام شرح حامی (در صرف و نحو) حاشیه‌ی ملا عبدالله، شرح شمسیه (در منطق) و بالآخره گلستان و بوستان سعدی، ناسخ التواریخ و خمسه‌ی نظامی

نمیشد و معمولاً" وقتی دانش آموز تنبلی میکرد و درس و مشقش را به موقع انجام نمیداد او را روی زمین خوابانده و پایش را در تسمیه فلک قرار داده و بعد از آنکه دو نفر دیگر از شاگردان

* اینجا مکتب خانه است و دارند یک کودک بازیگوش را بحکم مکتب دار چوب و فلک می کند.

نخستین مدرسه جدید

اولین مدرسه ای که به سبک اروپائی در تهران تاء سیس گردید مدرسی دارالفنون بود که در سال ۱۲۶۸ هجری قمری (۱۸۵۱ میلادی) کشایش یافت .

این مدرسه که در آغاز سلطنت ناصرالدین شاه به همت صدر اعظم لایق میرزا تقی خان امیرکبیر و بمنظور وارد کدن علوم و فنون اروپائی به ایران دائز شد قسمتی از ارک سلطنتی بود که ساختمان آن در سال ۱۲۶۶ آغاز و در سال

مکتب خانه دو طرف چوب فلک رانگاه میداشتند مکتبدار شروع به زدن ضربه های چوب بر کف پای دانش آموز خاطی میکرد و تنبیهات دیگری نظیر حبس در سیاهچال، یک پائی ایستادن زیر آفتاب، کلاه کاغذی بر سر گذاشت، شن زیر لاله گوش گذاشتند، زدن پس گردند و ... هم اعمال میشد و به همین جهت اشاری نیز بر زبان دانش آموزان جاری بود که نمونه هایی از آنها نیز ثبت و ضبط شده و یکی از آنها چنین است :

وقت مکتب کف دستی ، کف پائی و فلک سهم بچه توسری ، چوب انلر ، فحش و کنک

رابه مخارج آن تخصیص داد و سالی یکی دوبار نیز شخصاً آن را مورد بازدید قرارمی داد و سر جلسات امتحان حاضر می شد و کسانی را که از عهده هی امتحانات بر می آمدند به حضور می پذیرفت و مورد تشویق و تقدیر قرارمی داد و جوازی برای آنان تعیین می کرد . شاگردان هر رشته دارای لباس متحدد الشکل بودند و ناهار و در مدرسه و به هزینه هی دولت صرف می کردند و در چند سال اول کمک هزینه هی نیز به آنان پرداخت می شد و علاوه بر معلمینی که از اتریش دعوت شده بودند ، عددی از مستخدمنی خارجی سفارتخانه ها و نیز تعدادی از فضلا و دانشمندان ایرانی در آنجا تدریس می کردند تا ایکه به سبب دخالت و اعتراض وزیر مختار ائلستان ، دولت ناچار گردید معلمینی از سایر کشورهای نیز استخدام کند . هم چنین در این مدرسه همراهی از ایرانیان تحصیل کرده کشوهای خارجی به عنوان مترجم کادر آموزشی استغلال به کار داشتند .

تدریجاً بر تعداد رشته هایی که در دارالفنون تدریس می گردید افزوده شد تا اینکه سرانجام شعبه های طب و جراحی از آن جدا شد و به صورت مدرسی مستقلی بانام " مدرسی عالی طب " به ادامه کار پرداخت و قسمت های نظامی نیز از آن منفک گردید و با تجدید سازمانی که در آن به عمل آمد از حالت دانشگاه بودن خارج و شکل مدرسی متوجه را به خود گرفت .

این مدرسه که در واقع آن را می توان اولین دانشگاه ایران نیز محسوب داشت دوازده دوره دانشگاهی را پشت سر گذاشت و مجموعاً یک هزار و یکصد دانشجو از آن فارغ التحصیل شدند که بسیاری از آنان به مقام های بالای سیاسی نیز رسیدند .

۱۲۶۷ تقریباً " به اتمام رسید . طرح این بنا را میرزا رضای مهندس باشی ریخت و معمار آن محمد تقی خان معمار باشی (رئیس اداره بناهای دیوان اعلی) بود . ضمناً " جان داود " ، مترجم اول دولت برای استخدام معلم به دربار امپراطور اتریش اعزام گردید و با هیئتی مرکب از هفت نفر معلم برای رشته های پیاده نظام ، توپخانه ، مهندسی ، سواره نظام ، طب و جراحی ، معدن شناسی و دارو سازی (و درست چند روزی بعد از عزل امیرکبیر از مقام صدارت) به تهران بازگشت و روز یکشنبه پنجم ربیع الاول ۱۲۶۸ هجری قمری یکصد تن از فرزندان شاه و شاهزادگان ، امرا ، اعیان و رجال که برای تحصیل در این مدرسه انتخاب شده بودند به همراهی میرزا محمد علی خان (وزیر خارجه) نخست به حضور ناصرالدین شاه معرفی شدند و بعد از آن به مدرسه رفتند و در همان روز مدرسه افتتاح شد و فعالیت های آموزشی خود را آغاز نمود .

نخستین رئیس مدرسه دارالفنون عزیز خان سردار کل بود و پس از فوت او محمد خان امیر توман ماء مور اداره مدرسه شد و در سال ۱۲۷۴ هجری قمری ریاست مدرسه رسماً " به اعتماد - السلطنه واگذار گردید . مدرسه دارالفنون در ابتدا جزو تشكیلات در بار بود و رئیس آن زیر نظر مستقیم شاه انجام وظیفه می کرد و همواره یکی از شاهزادگان یار جمال عالی رتبه برآن نظارت داشت . معلمین بانظر شاه منصوب می شدند و برای ورود محصلان جدید به مدرسه ، اجازه شاه ضروری بود . ناصرالدین شاه یک‌چند توجه خاصی به دارالفنون داشت و مالیات ملایر و توپسرگان

تحصیلکرد های خارج

تحصیل به خارج ازکشور فرستاد و چهار سال بعد، پنج نفر دیگر را به خارجه اعزام داشت. در سال ۱۲۶۰ هجری قمری به موجب دستخط محمد شاه قاجارینج نفر محصل به پاریس رفتند و مدتی بعد گروه دیگری به فرانسه اعزام شدند که در بین آنان ۴۲ نفر از فارغ التحصیلان دارالفنون نیز دیده می شدند. به تدریج بعضی از اتباع کشور نیز به هزینه هی خود برای تحصیل به خارج ازکشور رفتند و به این ترتیب راه تحصیل در اروپا و به ویژه فرانسه به روی طبقه دانشجویه باز شد.

در ۱۷ جمادی الاولی ۱۳۲۹ قانونی راجع به اعزام سی دانشجو به اروپا به تصویب مجلس رسید که مقرر می داشت پانزده نفر برای معلمی هشت نفر برای علوم نظامی، دو نفر برای مهندسی راه و ساختمان و پنج نفر برای مدرسه حرف و صنایع و شیمی و فلاخت (کشاورزی)

از آنجا که اشاره کردیم تعدادی از دانش آموختگان کشورهای خارج به کار در دارالفنون استغال داشتند ممکن است این توهم برای گروهی از خوانندگان پیش آید که قبل از ایجاد مدرسه در ایران، اعزام محصل به خارج چگونه امکان پذیر بوده است. به همین جهت جادارد در این زمینه توضیح داده شود که فکر اعزام محصل به خارجه برای فراگرفتن علوم و فنون جدید در اوایل قرن نوزدهم میلادی و در زمان سلطنت فتحعلی شاه قاجار و امپراتوری تاپلئون شکل گرفت و بر اثر شکست های ایران از روسیه ابعاد گسترده بی پیدا کرد. در سال ۱۲۲۶ عباس میرزا (نایب السلطنه) چهار نفر را برای

و درین یک مدرسه هستند که برای
یادگاری با معلمین خود عکس گرفته اند

دارالفنون و مقابله حوض آن صفت کشیده بودند و شاهزاده علیقلی میرزا اعتمادالسلطنه (که در آن زمان وزارت علوم را به عهده داشت) مشغول گفتگو با آنان بود کلمه حوض را به لهجه فرانسوی و "اوز" تلفظ کرد . اعتمادالسلطنه از این مسئله شدیداً ناراحت شد و همانجا دستور داد پای صحافبازی را به چوب فلک بستند و آنقدر او را زدند تا در زیر ضربات چوب حوض را به طور صحیح تلفظ کرد و به اصطلاح معروف مثل آدم حرف زد!

می‌توانند به اروپا اعزام شوند.

قانون دیگری که در اول خرداد ماه ۱۳۰۷ به تصویب مجلس رسید دولت را مکلف کرد که همه ساله عده‌ئی محصل برای تحصیل در رشته‌هایی که دولت تعیین می‌کند با کنکور انتخاب و با هزینه دولت به خارج از کشور اعزام شوند و به موجب قوانین ششم تیر ۱۳۰۸ و دهم اردیبهشت ۱۳۱۱ به دولت اجازه داده شد تا ۲۵ درصد محصلین از بین کسانی که در خارج از کشور مشغول درس خواندن هستند انتخاب شوند.

بازتاب تحصیل در فرنگ

با بازگشت محصلین اعزامی به خارج، فرهنگ حرامزاده ای که باب طبع جامعه آن روز ایران نبود وارد کشور شد و فرنگ رفته‌ها مجدد شووع فرهنگی شدند که ناحدود زیادی نظم مستقر در جامعه را خدشه دار ساخت و در این رابطه داستان‌های زیادی ثبت گوشه و کتار کتاب‌های است که معروف‌ترین آنها داستان چوب خوردن صحاف باشی است.

صحافبازی یکی از فارغ التحصیلان مدرسه‌ی دارالفنون بود که در سال ۱۳۲۵ هجری قمری به دستور محمد شاه قاجار به فرنگ اعزام گردید و چون در فن صحافی کتاب مهارتی کسب کرده بود پس از بازگشت به ایران و عرضه هنر خود، به این صفت موصوف شد . این جوان پس از مراجعت به ایران در گفتار خود مرتباً "واژه‌های فرانسوی به کار می‌برد و فارسی را به لهجه فرانسوی ادا می‌کرد . روزی که وی به اتفاق سایر دانشجویان از فرنگ برگشته در حیاط مدرسه‌ی

سایر مدارس جدید

در سالهای سلطنت ناصرالدین شاه قاجار، با وجودی که مدرسه‌ی دارالفنون به عنوان نخستین دانشگاه ایران افتتاح شد و بعدها به صورت دبیرستان درآمد ، اما اقدامات آموزشی ابتدائی کماکان در مکتب خانه‌ها تحصیل

دروس مدارس ابتدائی جدید عبارت بود از :
 قرآن ، شرعيات ، فارسي (که به آن فوائد لالدب
 مي‌گفتند) ديجته حساب ، نصاب (که مقدمه‌ي
 زبان عربی بود) و هندسه . در کلاس‌های
 متوسطه همین دروس به اضافه‌ي فيزيك و شيمي ،
 جبر ، مثلثات ، طب ، زبان (فرانسیس) و
 رياضيات تدریس می‌شد . ساعات اول هر روز
 مختص درس قرآن بود که بعد از دعای
 صبحکاهی و ورود به کلاس انعام می‌گرفت و بعد
 از آن نوبت به تدریس سایر دروس می‌رسید که
 باز هم بنا به ناء خر و تقدیم ، عربی مقدم بر
 دروس دیگر بود .

مي‌گردند . تا اينکه از ابتدای سلطنت مظفر —
 الدین شاه ، به علت آشنا شدن بيشتر مردم با
 محیط فرنگستان و رواج افکار جمعی از متمولین
 که ضمناً خود را جزو طبقه متوسط الفکر نیز
 می‌دانستند به تاء سيس مدارس ابتدائي و متوسطه
 مبادرت کردند و در کار ايجاد مدارس جدید به
 سیک اروپائی پيشقدم شدند . از جمله ارفع —
 الدوله (سفير ايران در يكی از کشورهای
 خارجی) با سرمایه شخصی اقدام به ايجاد
 دبستانی با نام خود نمود که در آن عده‌ي
 محصل به طور شبانه روزی و رايکان آموزش
 می‌ديدند و حتی لباس و هزينه خوراک آنان
 نيز از سوي باني مدرسه ناء می‌شد . ميرزا
 حسن رشديه نيز با سرمایه شخصی يك باب
 مدرسه به نام خود در تهران تاء سيس کرد و به
 دنبال ايجاد اينگونه مدارس که بنيان‌گذاران آنها
 بعضاً از کمک‌های دولتی نيز برخوردار بودند ،
 دولت هم يك باب مدرسي فلاحت (کشاورزی)
 داير نمود و وزارت خارجه نيز برای تربیت
 مامورین سياسی خود ، با کمک مشير الدوله و
 مؤمن الملک مدرسي مخصوصی ايجاد نمود تا
 کسانی که قرار بود به ماموریت‌های سياسي
 خارج از کشور اعزام شوند در آن تعلیمات لازم
 را ببینند .

ناصر نجمي متذکر شده است : در مدارسي که
 در آن روزگارها تاء سيس شد به علت پارهه‌ي از
 عقب افتادگي‌ها و نبودن معلمین آزموده و
 شرایط خاص اجتماعي و مخصوصات دیگر ، از
 حيث برنامه‌ي دروس ، معلمین و كتاب خيلي
 ناقص و نامتاسب می‌نمودند و طرز تدریس و
 کتب آنها بسیار قدیمي و کهنگه بود .

بقيه از صفحه

